

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2017

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2017

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2017. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Константинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12 від 26.10.2017 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

УДК 373.5.016:811.161. 2(07)

А.В. ГАМЗА, Ю.О. ЗАДЕРЕЙЧУК

ФОРМУВАННЯ УВИРАЗНЕНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКА

У статті розглядаються теоретико-практичні основи методики формування увиразненого мовлення школярів як важливого аспекту навички говоріння; проаналізовано умови розвитку мовлення дитини початкової ланки освіти; описана важливість застосування вправ мовного та мовленнєвого характерів, спрямованих на роботу з прикметником; доведено важливість методики формування навички увиразненого мовлення молодшого школяра через опрацювання теми «Прикметник»; визначена правильна система побудови вправ практичного спрямування на досягнення високо результату з розвитку мовлення учнів початкових класів.

Ключові слова: мова, мовлення, зв'язне мовлення, навичка говоріння, увиразнене мовлення, прикметник.

Постановка проблеми. Завдання шкільного курсу української мови широкі й багатогранні, бо учитель-словесник повинен формувати свідому мовну особистість, яка б відзначалася розвиненим мовленням, а отже, мисленням, інтелектом, емоційно-естетичним сприйняттям мови, мовним чуттям, мовним етикетом.

У Державному стандарті змісту, обсягу й рівня освіти в початкових класах зазначено, що мовлення є втіленням, реалізацією системи мови, яка виявляє себе тільки в мовленні і тільки через нього виконує своє комунікативне призначення. Якщо мова – це засіб спілкування, то мовлення – вироблений цим засобом спосіб спілкування [8, 67].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зауважимо, що під мовленням лінгвісти розуміють як сам процес говоріння, так і результат цього процесу, тобто мовленнєву діяльність і мовленнєве висловлювання, що фіксуються усним або писемним мовленням (А. Алфьоров, Н. Арутюнова, В. Виноградов, І. Срезневський).

Точність мовлення забезпечується підбором слів, які найкраще відповідають змісту висловлювання [7, 46].

Багатство мовлення виявляється в різноманітності використання його мовних одиниць з урахуванням вимог щодо мовленнєвої ситуації, яка розглядається [7, 46].

Виразність мови досягається за рахунок використання таких мовних засобів, які спонукають до конкретної дії читача (слухача), тобто викликають певні почуття, бажання для створення власних висловлювань в усній та писемній формах [4, 187].

Також слід виокремити і такі властивості мовлення як змістовність і логічність. Перша з них, відображуючи взаємозв'язок мислення і мовлення, допускає необхідну міру лаконізму, відсутність багатослівності та тавтології (повторів), друга виражається в дотриманні логічної послідовності у висловленні думок [4, 188].

Велику роль у розвитку мовлення учнів початкових класів, підвищенні його емоційності, культури відіграє робота над виразними засобами мови, оскільки вони надають нашій мові колориту, збуджують мислення дітей, збагачують їхній лексичний словник. Учителю покликаний використати всі можливості у роботі над образними засобами, щоб саме в роки дитинства донести до свідомості серця найтонші відтінки барв, пахощі слова, щоб рідне слово стало духовним багатством дитини. Найдоступнішим з образних засобів мови для молодших школярів є епітет, який здебільшого виражається прикметником.

З урахуванням важливості роботи над прикметником для формування та розвитку мовлення молодших школярів на уроках української мови, передбачається робота, що спрямована на формування «увиразненого мовлення», як результату сформованої навички говоріння молодшого школяра у процесі роботи над основними видами мовленнєвої діяльності.

Проблема формування і розвитку мовленнєвої активності дитини не нова. Певні аспекти та характер його дослідження спонукали до аналізу останніх досліджень та публікацій вчених, науковців та практиків, які надавали великої уваги означеному питанню. Його вивчали спеціалісти в галузі психології (Л. С. Виготський, П. Я. Гальперін, М. І. Жинкін, О. М. Леонтєв, О. О. Леонтєв, О. Р. Лурія, А. К. Маркова), педагогіки (Л. П. Аристова, Т. І. Шамова, Г. І. Щукіна, П. М. Лебедев), дослідники дітей дошкільного віку (А. М. Богуш, Л. І. Божович, О. М. Гвоздев, С. М. Карпова) та молодшого шкільного віку (Л. Л. Варзацька, М. С. Вашуленко, І. П. Гудзик, Т. О. Ладиженська, Н. Ф. Скрипченко, О. Н. Хорошковська), велику увагу приділяли означеному питанню В. І. Лозова, Ш. А. Амонашвілі та інші.

Аналіз лінгвістичної та методичної літератури показує, що проблема вивчення прикметника як важливого аспекту розвитку зв'язного мовлення молодшого школяра, знаходиться у полі зору лінгвістів і методистів А. П. Грищенка, М. А. Жовтобрюха, М. Я. Плюща, В. В. Виноградова, Г. А. Чуйко, М. С. Вашуленка, В. Я. Мельничайка, М. І. Дорошенка тощо.

Проте проблема формування пізнавальної активності при вивченні граматичного матеріалу, зокрема, частин мови є ще недостатньо розробленою.

Таким чином, **мета статті** – визначити теоретичні основи формування пізнавальної активності молодших школярів та виробити методику, яка забезпечить ефективність засвоєння теми «Прикметник» і сприятиме формуванню пізнавальної активності молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. Одним з основних положень програм з української мови для початкової ланки освіти є всебічний розвиток усного й писемного мовлення учнів, що передбачає реалізацію учителем таких завдань: поповнення й активізація лексичного запасу, формування вмінь усного і писемного мовлення, забезпечення розумового розвитку школярів. Саме тому на кожному уроці необхідно працювати над словом і словосполученням, образним висловом, точністю й доречністю їх вживання, умінням свідомо підходити до правильного оформлення власної думки, розвивати в учнів інтерес і увагу до слова у процесі оволодіння граматичним матеріалом.

Оскільки ефективність навчання і виховання підростаючого покоління зумовлюється всією вчительською діяльністю, то важливим завданням для вчителя у навчанні рідної мови є навчити учня змістовно, правильно, стилістично точно та інтонаційно виразно висловлювати думки за допомогою усного і писемного мовлення.

З цією метою необхідно постійно поєднувати теоретичний аспект процесу вивчення мови в школі з повсякденним розв'язанням практичних питань. Учні повинні ознайомитись із мовою як об'єктивною реальністю, усвідомити її роль у суспільному житті, засвоїти лінгвістичні поняття, зрозуміти структуру мови на всіх рівнях її будови, багатство й різноманітність мовних засобів. Крім цього, вони повинні дотримуватись законів і норм літературної мови, збагачувати словниковий запас, розвивати мислення, виробляти необхідні навички грамотного письма та вміння правильно, виразно, образно висловлювати думки й почуття.

Прикметник, як ніяка інша частина мови, має невичерпні можливості збагачувати й уточнювати словник дітей, надавати висловленню точності чи образності, яскравого емоційного забарвлення, адже мовлення молодших школярів бідне й безбарвне саме через обмежений вжиток прикметників, невміння використовувати їх багатозначність і синоніміку.

У мовленні прикметники набувають нових значень та емоційних відтінків, конкретизуються, розширюються і збагачуються їх лексичні значення. Вільне та змістовно виправдане використання прикметників у мовленні передбачає формування вмінь застосовувати їх у контекстах, що характеризуються різними стилістичними, жанровими та іншими особливостями.

Відомо, що в активному запасі учнів початкових класів переважають іменники та дієслова. Прикметників, як показує аналіз усних і писемних висловлювань школярів, значно менше. А це помітно знебарвлює мовлення, позбавляє його образності, знижує емоційність, ускладнює роботу над формуванням умінь будувати тексти.

У системі вправ, спрямованих на формування уяви мовлення молодших школярів за допомогою прикметника великого значення надають комбіновані вправи, які безпосередньо прив'язані до уроків української мови. Вони спрямовані на формування наступних мовленнєвих навичок: знаходити в тексті граматичні мовні та мовленнєві одиниці, аналізувати їх з точки зору точності і доцільності вживання, використовувати вивчені одиниці у власних висловлюваннях.

Специфіка комбінованих вправ в методиці формування мовленнєвої компетентності проявляється в тому, що вправи цього блоку містять комбінацію завдань, розрахованих на повторення засвоєних теоретичних знань, формування навичок на матеріалі вивчення конкретної теми і раніше вивчених розділів на основі дидактичного матеріалу.

Вправи з української мови у початкових класах, вважає М. Львов, – це «види навчальної діяльності учнів, що ставлять їх перед необхідністю багатократного і варіативного застосування отриманих знань, умінь і навичок у різних мовних зв'язках та умовах [5, 123]». Вправи повинні відповідати цілям і завданням навчання, про що свідчить різноманітність класифікацій вправ у підручниках з української мови. Наприклад:

Вправа 1. Гра «Який? Яка? Яке?»

Вчитель називає слово, яке відповідає на питання хто? або що? Учні записують і добирають до нього слова, які є назвами ознак, відповідають на питання який? Яка? Яке?

Вправа 2. Прочитайте запис на дошці. Назвіть прикметники. На які питання вони відповідають? Що означає? З якими словами зв'язані прикметники? Запишіть за моделями в зошит: Який? Хто? Яка? Хто?.

Вовк сірий. Лис рудий. Зебра смугаста. Конвалія пахуча. Кролик пухнастий. Сонечко ласкаве.

Вправа 3. Гра «Заборонені прикметники». Учитель диктує речення. Речення, в яких є прикметники на означення кольору писати не можна. Для цієї вправи можна використовувати такі речення.

Ви знаєте, як тиша пестить у місячні веселі ночі? 2. Ви знаєте, як сплять старі гаї? 3. Як упав же він з коня та й як білий сніг. 4. На призьбі дід старий - як сон. 5. Мій травень золотий, зелений травню! Мій травню голосний – на всі дороги!

Вправа 4. Випишіть спочатку прикметники м'якої групи, а потім — твердої.

Безробітний, верхній, весняний, модний, новий, дружній, телячий, Сергіїв, зелений, майбутній, присутній, ладен, глухий, житній, освітній, вчорашній, справжній, ранній, повен, домашній, доччин, обідній, Маріїн, сизий, сьогоднішній, тутешній, дідів, зовнішній, рідний, останній, завтрашний, західний.

Вправа 5. Утворіть від поданих прикметників усі можливі форми ступенів порівняння. З'ясуйте, які фонетичні зміни відбуваються при утворенні вищого ступеня порівняння.

Свіжий, сизий, гладкий, тихий, рідний, солодкий, глибокий, гарний, малий, старий, гіркий, довгий, далекий, дужий, швидкий, близький, тяжкий, товстий, здоровий, великий, високий, красивий.

Вправа 6. Подані словосполучення замініть словосполученнями іменників з прикметниками, якщо така

заміна можлива.

Зразок: олівець батька — батьків олівець, вітер з півночі — північний вітер.

Хвилі Дніпра, робота студента, командир дивізії, заповіт батька, твори Тичини, робота на заводі, клуб металістів, шабля зі сталі, стовп із дерева, загін із фронту, хвороба шлунку, завдання на рік, дні весни, листя берези, порядки школи, вулиці села, протест народу, привіт товариша, артист із Києва.

Таким чином, можна стверджувати, що запропоновані нами вищенаведені вправи формують у молодших школярів різні мовленнєві навички: визначати значення слів, давати тлумачення вже відомих слів, використовувати в мовленні слова відповідно до їх значень та ознак, пояснювати особливості їх вживання, вживати прикметники та утворювати їх ступені порівняння в мовленні залежно від цілей і мети спілкування, користуватися словниками української мови.

Наводимо результативність даного дослідження:

Таблиця 1

Результати формування та розвитку виразного мовлення у процесі роботи над прикметником на уроках української мови у 4-му класі

Аналізуючи кінцевий результат проведеного дослідження, можна зробити висновок, що учням контрольних класів, працюючи з прикметниками та текстами стосовно означеного питання, не вдалося повністю сформувати навчально-мовленнєві навички, передбачені програмою та учителями-класоводами. Лише

К Л А С	Визначення поняття «Прикметник» та вміння прив'язувати його до інших частин мови (4 клас)		
	Загальна кількість учнів	Кількість учнів	Кількість учнів у %
Контрольні класи	450	276	55
Експериментальні класи	450	400	92
К Л А С	Утворення ступенів порівняння прикметників та вживання їх в реченні (4 клас)		
	Загальна кількість учнів	Кількість учнів	Кількість учнів у %
Контрольні класи	450	176	27
Експериментальні класи	450	380	75

певна частина школярів впоралась з поставленими завданнями (55% загальної кількості учнів виконали вправи щодо визначення поняття «Прикметник» та вміння прив'язувати його до інших частин мови та лише 27% учнів контрольних класів впорались з утворенням ступенів порівняння прикметників та вживання їх в реченні.

Щодо результатів виявлення рівня сформованості мовних та мовленнєвих навичок у процесі роботи над виразним мовленням молодших школярів на основі прикметника, то учні експериментальних класів виявили великий інтерес до означеного аналізу окремих мовних елементів у процесі формування навички говоріння: 92% учнів експериментальних класів виконали завдання з визначення поняття «Прикметник» та вміння прив'язувати його до інших частин мови, а це свідчить про високу якість знань школярів щодо означених понять; 75% учнів експериментальних класів засвідчили, що з допомогою роботи над прикметником вони краще усвідомлюють значення завдань, які мають виконувати. Впроваджений елемент проектного навчання у експериментальних класах, дає підстави стверджувати, що вищезгадані підходи є досить хорошими та актуальними у сьогоденному розвитку освітнього процесу.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що процес формування мовлення в системі роботи над прикметником залежить від рівня усвідомленого засвоєння учнями змісту мовної одиниці, розуміння її ролі в тексті і творчого використання при самостійному вирішенні мовленнєвих завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бадер В. Класифікація помилок у мовленні молодших школярів / В. Бадер // Рідна школа. – 1999. – №9. – С. 53-55.
2. Варзацька Л. О. Активізація мовленнєвої діяльності учнів / Л. О. Варзацька // Поч. школа. – 1991. – №2. – С. 28.
3. Вашуленко М. С. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Вашуленко. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 364 с.
4. Жинкин Н.И. Язык. Речь. Творчество / Н. И. Жинкин / Избранные труды. – М., 1998. – 576 с.
5. Львов М. Р. Методика развития речи младших школьников / М. Р. Львов. – М.: Просвещение, 1985. – 456 с.
6. Наумчук М. М. Розвиток зв'язного мовлення учнів 1-4 класів / М. М. Наумчук, Н. О. Будна. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 64 с.
7. Пентилюк М. І. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / М. І. Пентилюк,

С. О. Караман, О. В. Караман, О. М. Горошкіна та ін. – К. : Ленвіт, 2004. – 400 с.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти». — Київ: МОН. — 2011.

9. Програми для середньої загальноосвітньої школи 1-4 класів. — Київ: Початкова школа. — 2013. — 432 с.

10. Хорошковська О. Текст, як основа розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності на уроках української мови / О. Хорошковська, О. Петрук // Початкова школа. – 2010. – №12. – С. 11-14.

В статтє рассмотрено теоретико-практические основы методики формирования выразительности речи младших школьников как особенного аспекта навыка говорения; проанализировано условия развития речи ребенка начальных классов; определено важность применения упражнений языкового и речевого характеров, направленных на работу с прилагательным; доказано важность методики формирования навыка выразительной речи младшего школьника через проработки темы «Прилагательное»; определено правильную систему построения упражнений практического направления на достижение высоких результатов по развитию речи учащихся начальных классов.

Ключевые слова: язык, речь, связная речь, навык говорения, выразительная речь, прилагательное.

In the article the theoretical and practical basis method of forming expressiveness speech as an important aspect of students speaking skills; conditions of language development of the child's primary-level education; described the importance of language and speech exercises of characters designed to work with an adjective; importance method of forming expressiveness speech skills through the study of primary school children theme "Adjective"; the correct system building exercises practical direction to achieve high results with speech development of primary school pupils.

Key words: language, speech, connected speech, speaking skill, expressiveness speech, adjective.

УДК [811.111:373.3]:159.9

К.М. ПАВЕЛКІВ, М.В. ШУЛЬГУН

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ

У даній статті розглядаються психологічні особливості молодших школярів як важливі передумови використання засобів зорової наочності під час формування лексичної компетенції на уроках англійської мови.

Ключові слова: рівень психологічного розвитку, лексичні навички, наочність, зорова наочність.

Постановка проблеми, зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Популярність вивчення іноземної мови, англійської зокрема, за останні кілька років значно зросла. І це обумовлено не лише розширенням можливостей навчання та подорожування. Слід підкреслити той факт, що без знання іноземної мови сучасній людині неможливо обійтися, це стало очевидним уже для всіх. Змінився й вік учнів, що її вивчають. Розвиток педагогічної науки сьогодні потребує не стільки теоретичних розробок, як фундаментальних досліджень прикладного плану, зокрема спрямованих на стимулювання самостійного, активного, творчого мислення. Саме тому досить **актуальною** є тема психологічних передумов використання засобів зорової наочності під час формування лексичної компетенції на уроках англійської мови.

Мета. Об'єктивною причиною того, що в нашій державі вивченню іноземних мов приділяється багато уваги цього є соціально-економічні та культурні тенденції розвитку сучасного суспільства, поглиблення міжнародних зв'язків України, інтеграція країни до загальноєвропейських структур. Суб'єктивна причина полягає в тому, що володіння іноземною мовою, розглядається як важлива якість та можливість самореалізації особистості в сучасних умовах. Потреби сьогодення підвищують актуальність раннього навчання іноземної, в тому числі англійської, мови дітей, починаючи з початкової школи.

Аналіз останніх досліджень чи публікацій. Проблема використання наочності цікавила ще великих педагогів минулого (Я.А. Коменський, К.Д. Ушинський). Також питання навчання іноземних мов, у тому числі лексичних навичок монологічного мовлення з використанням засобів наочності було й залишається в центрі уваги багатьох методистів (А.Д. Климентенко, О.О. Миролібов, І.Л. Бім, С.П. Шатілов, О.В. Станішевська, І.Н. Верещагіна, С.Ю. Ніколаєва, Л.С. Панова та ін.).

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, сучасні нормативні матеріали орієнтують вчителів на формування в учнів певного рівня іншомовної комунікативної компетенції, тобто здатності спілкуватися іноземною мовою на міжкультурному рівні. На початковому ступені мають бути закладені основи комунікативної компетенції, необхідні й достатні для їх подальшого розвитку в курсі вивчення іноземної мови в середній школі.

Аналіз спеціальної літератури, доповнений надбаннями позитивного педагогічного досвіду та досвіду авторів, переконує в тому, що початок раннього вивчення іноземної мови містить у собі вагомий психологічний передумови для оволодіння молодшими школярами основами елементарної комунікативної компетенції.

Проте, без базових фонетичних, граматичних і лексичних навичок неможливо забезпечити формування

ЗМІСТ

<i>КІРІЛКОВА Н.В., ДЯЧОК К.І.</i>	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	3
<i>МАНДРИК Н. В., НОВАЧОК М.В.</i>	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЙКОНІМІКОНУ БЕРЕЗНІВЩИНИ	4
<i>ШКАРБАН Т. М., ДЕМЧУК Ю.В.</i>	КОЛЬОРОНАЗВИ ЯК ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДІЙНОСТІ У ТВОРАХ ВОЛОДИМИРА ЛИСА	6
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М.</i>	МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ ЗРАДА У ЗІСТАВНО-ТИПОЛОГІЧНОМУ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИСВІТЛЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)	8
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., ШЕРЕМЕТ М. В.</i>	НОВОТВОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ НОМІНАЦІЙ НАЗВ ЯВИЩ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ, ПРАГМАТИКА	12
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ДІДУШОК В.О.</i>	ФУНКЦІОНУВАННЯ АВСТРАЛІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	15
<i>ДЕНИСЮК Л.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ	17
<i>ДУБРОВА А.С.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ	20
<i>КОВАЛЮК В.В., ШЕВЧУК Ю.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	21
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФРН ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	25
<i>ПАВЕЛКІВ К.М.</i>	ПРЯМИЙ МЕТОД ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ УСПІШНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ВНЗ	27
<i>ТРОФІМЧУК В.М., КОЗИК О.Я.</i>	ВАЖЛИВІСТЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МІЖНАРОДНИКІВ	30
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ	33
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ПОЦКО Е.Є.</i>	РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	39
<i>ТРОФІМЧУК В.М., МАРИНІНА І.В.</i>	ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-МІЖНАРОДНИКА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	42
<i>ВАСИЛЬКЕВИЧ С.С.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	46
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., МИСЬ К. Ю.</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	49
<i>МОРОЗ Л. В., ДОРОШЕНКО С. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ, ЯК ЗАСОБУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
<i>РОМАНЮК С. К., КОРИНЕЦЬ О. О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РИМОВАНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., МАЗУРИК В. В.</i>	ІГРОВА ТЕХНОЛОГІЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	56
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ЮРКОВСЬКА І.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-	

	ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	60
<i>РОМАНЮК С. К., ВЛАСЮК М. В.</i>	ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	62
<i>ДЕНИСЮК Л. В., БАХОВСЬКА М. В.</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	65
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МУЗИЧУК О. В.</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	67
<i>КРАЛЯ І. В., МАР'ЮСИК І. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	70
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ПЕТРИК М. А.</i>	ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ ЗНАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНИХ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	74
<i>РОМАНЮК С. К., ЦІСАРУК О. Е.</i>	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	77
<i>МОРОЗ Л. В., КИРИЛЮК Н. О.</i>	ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	79
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., СТАДНІК Л. В.</i>	МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	82
<i>БОЙКО Н. Г.</i>	ЕЛЕКТРОННЕ ЛИСТУВАННЯ ТА ЧАТ-УРОКИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ В УЧНІВ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	85
<i>ДУБРОВА А. С., ГІС Н. С., ЛЕВИЦЬКА М. Є.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	89
<i>ГАМЗА А. В., ЗАДЕРЕЙЧУК Ю. О.</i>	ФОРМУВАННЯ УВИРАЗНЕНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКА	93
<i>ПАВЕЛКІВ К. М., ШУЛЬГУН М. В.</i>	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ	96
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ВАВУЛІЧ В. А.</i>	БАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВЧИТЕЛЯМИ- ПРАКТИКАМИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	98
<i>РОМАНЮК С. К., ДЕМ'ЯНЮК І. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	104
<i>ДУБРОВА А. С., КУШНЕРЧУК І. О.</i>	СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	107
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МАРКОВЕЦЬ О. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	109
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., АВРАМИШИН К. В.</i>	МЕТОДИКА ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
	ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	111
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ПАСЕКА І. О.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	114
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., ФЕДОРЕНКО В. В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИКЦІЇ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	117
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ГОДИНА А. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	119
<i>РОМАНЮК С. К., СТРИЛЕЦЬКА К. А.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	127
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., МИСЬ К. Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ	130
<i>МОРОЗ Л. В., МОРОЗ Н. М.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОВНОЇ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ	

<i>СІРАНЧУК Н.М., СКОПА Н.М</i>	СВІДОМОСТІ НАЦІЇ ЗНАННЯ ПРО РОСЛИНИ ЯК КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ КУРСУ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»	132 135
<i>ІВАШКЕВИЧ Е.Е.</i>	PERSONAL RELIABILITY OF THE NARRATOR: TRADITIONAL AND NONTRADITIONAL NARRATIVE DISCOURSE	137
<i>МИХАЛЬЧУК Н.О., АНТЮХОВА Н.І.</i>	THE IDEA OF UNDERSTANDING IN THE PSYCHOLOGICAL PARADIGM OF PROVERBS AND SAYINGS	141
<i>Відомості про авторів</i>		146
<i>Зміст</i>		148

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.10.2017 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 109с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2